

Ympäristöministeriö
Kirjaamo
PL 35
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Asia: **Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi
ympäristösuojelulaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi**

Koneyrittäjät ovat merkittäviä toimijoita maarakennus-, metsä- ja energia-alojen urakointiliiketoiminnassa. Koneyrittäjät ovat merkittävä työllistäjä ryhmänä. Ympäristönsuojelulla on merkittävä vaikutus myös heidän toimintaympäristössä etenkin maarakennus- ja turvetuotantoaloilla ja mutta myös metsäalalla. Tästä syystä, vaikka emme olleet lausuntopyynnön jakelulistalla, Koneyrittäjien liitto ry haluaa todeta lausuntonaan seuraavan:

Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite ympäristölupajärjestelmän selkeyttämiseksi. Tehty esitys ympäristönsuojelulain muuttamiseksi ei ole tavoitteen mukainen. Ympäristönsuojelulakiin ollaan tekemässä liian suurta periaatteellista muutosta kun soveltamisalaa laajennetaan myös maankäytön muutokseen. Ehdotuksen toteuttaminen muuttaisi ympäristönsuojelulain, luonnonsuojelulain, maankäyttö- ja rakennuslain sekä maa-aineslain välistä työnjakoa ja aiheuttaisi päällekkäisyyksiä sekä monimutkaistaisi ja pitkittäisi lupaprosesseja. Ympäristönsuojelulain soveltamisalana on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja päästöjen vähentämismahdollisuudet teknistaloudellisesti ja sellaisena se tulee pitää.

Luonnoksessa on esitetty sisällytettäväksi luonnonarvojen määrittely ympäristönsuojelulakiin. Tämä johtaa siihen, että pelkästään luonnonarvojen perusteella voidaan käytännössä estää esimerkiksi energiantuotannolle tärkeän turvetuotannon sijoittuminen alueelle. Lakipykäläehdotuksessa ja sen perusteluissa luonnonarvot on määritelty epämääräisesti ja tulkinnanvaraisesti, mikä johtaa uusiin selvitys- ja valituskierteisiin ja tuskallisen hitaaseen oikeuskäytännön muodostumiseen. Tämä kaikki tuo uuden huonosti ennustettavan tekijän toiminnanharjoittajien liiketoimintaympäristöön ja vaikeuttaa kotimaisten turpeen ja puun yhteiskäyttöön perustuvien energiainvestointien toteuttamista.

Ehdotuksen mukainen toiminta johtaisi vääjäämättä turvetuotannon vaikeutumiseen. Turpeen käytön vähentämisellä olisi negatiivisia vaikutuksia energiantuotannossa ja myös metsäteollisuudessa ja

välillisesti koko kansantaloudessa. Silti ei ole nähtävissä, että tämän takia ympäristössä saavutettaisiin juurikaan positiivisia vaikutuksia. Merkittävä osa vaikutuksista olisi taloudellisia. Lisäisimme energiantuotannon kustannuksia ja toisaalta metsäteollisuuden toimintaedellytykset todennäköisesti heikentyisivät. Turve korvattaisiin osin puulla ja merkittävältä osin hiilellä. Tämä heikentäisi omavaraisuuttamme ja vaihtotasetta. Tuontiriippuvuus lisääntyisi, koska hiili on kokonaan tuonnin varassa ja puustakin osa tuotaisiin ulkomailta.

Mikäli merkittävien luonnonarvojen takia halutaan rajoittaa toimintaa tai estää se kokonaan joltakin alueelta, pitää se tapahtua luonnonsuojelulain taikka muun maankäyttöä säätelevän lainsäädännön perusteella. Luonnonsuojelulaki ja sitä toteuttavat viranomaiset huolehtivat jo nyt erittäin hyvin siitä, että arvokkaat luontokohteet, jotka sisältävät merkittäviä luonnonarvoja, suojellaan luonnonsuojelulain mukaisilla päätöksillä ja suojeluohjelmilla. Luonnonsuojelulain ja ympäristönsuojelulain väliset suhteet tulee säilyttää selkeinä jatkossakin.

Kotimaisiin energiaraaka-aineisiin etenkin turpeeseen perustuvan toiminnan kannalta kuin myös maa-ainesten oton ja metsäteollisuuden harjoittamisen kannalta olisi tärkeää selkeyttää toimintaympäristöä. Suoluonnon osalta on valtioneuvosto elokuussa 2012 vahvistanut valtioneuvoston periaatepäätöksen soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta. Tällä pyritään soita merkittävästi muuttava uusi maankäyttö, kuten turvetuotanto, kohdentamaan ojitetuille tai luonnontilaltaan muuten merkittävästi muuttuneille soille ja turvemaille. Lakiluonnoksessakin todetaan, että periaatepäätös soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta sisältää monia hyviä tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla on myönteinen vaikutus luonnonarvoille. Oleellista olisi tällä hetkellä em. periaatepäätökseen sisältyvän soiden luonnontilaisuusluokituksen soveltaminen.

Ympäristönsuojelulakiehdotuksessa perustellaan luontoarvojen huomioonottamista välttämättömäksi, koska em. periaatepäätöksen soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta toimenpiteiden toteutumista pietään hitaana. Se ei ole riittävä peruste sille, että sisällöltään epäselvä luontoarvojen huomioonottaminen olisi sisällytettävä ympäristönsuojelulakiin. Suoluonnon suojelu voidaan toteuttaa tarkoituksenmukaisimmin muilla keinoin kuin ympäristönsuojelulla.

Erilaisten kaava- ja lupaprosessien käsittelyajat ovat kohtuuttoman pitkiä. Hallitusohjelmassa on linjattu, että ympäristölupaprosessit tulisi saada nopeammiksi, ehdot selkeämmiksi ja turhat päällekkäisyydet poistettua. Ympäristönsuojelulain uudistuksen valmistelussa ei ole kyetty hallitusohjelman linjausten mukaisesti toteuttamaan koko ympäristölupajärjestelmän selkeyttämistä.

Koneyrittäjien mielestä lupaprosessien sujuvoittaminen olisi tärkein asia. Erilaisten kaava- ja lupaprosessien käsittelyajat valitusasteisiin päätyvine käsittelyineen ovat kohtuuttoman pitkiä. Päätöksenteon ennakoitavuuden

tulisi parantua, mutta nähdäksemme ehdotusten mukaisesti toimien näin ei tule käymään.

Yritystoimintaan ja sitä kautta työllisyyteen vaikuttavassa lainsäädännön valmistelussa keskeisenä tavoitteena tulisi olla kilpailukykyisen ja ennustettavan toiminta- ja investointiympäristön turvaaminen. Lain valmistelussa olisi pitänyt ottaa eri sidosryhmien näkemykset paremmin huomioon. Lainvalmistelu on ollut osin liian yksipuolista, mikä ei ole toivottava lainsäädännön valmistelun suuntaus. Eri sidosryhmien näkemyksiä tulee ottaa paremmin ja monipuolisemmin huomioon lain valmistelussa jatkossa.

Helsingissä 7.1.2013
Koneyrittäjien liitto ry

Matti Peltola
toimitusjohtaja

Simo Jaakkola
varatoimitusjohtaja

Koneyrittäjien liitto on 2500:n energia-, maarakennus- ja metsäalan koneyrityksen valtakunnallinen yrittäjä- ja työnantajajärjestö. Koneyrittäjät työllistävät metsäalalla välittömästi itsensä lisäksi yli 5000 työntekijää ympärivuotisesti. Turvealan työntekijämäärä etenkin kesäkautena nousee useaan tuhanteen henkilöön. Turvealan tuotannon työpanoksen arvioidaan olevan noin 1600 henkilötyövuotta.